

Hold Danmark Rent
v. Anette Juul Jensen

Sendes pr. e-mail til ajj@holddanmarkrent.dk

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 111748
Ref. makch
Den 19. november 2025

Dispensation til midlertidigt at opsætte en strandkasse til opsamling af marint affald i Morsø Kommune inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til midlertidigt at opsætte en strandkasse til opsamling af marint affald inden for strandbeskyttelseslinjen i Morsø Kommune.

Der er søgt om at opsætte i alt to kasser. Denne ene kasse (på Nykøbing Mors Havn) opstilles dog uden for strandbeskyttelseslinjen, hvorfor en dispensation ikke er nødvendig. Denne afgørelse vedrører således kun den ene kasse, opstillet ved Hanklit inden for strandbeskyttelseslinjen.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. §15 til det ansøgte.

Dispensationen er midlertidig og udløber med udgangen af 2028.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Organisationen Hold Danmark Rent har sammen med vest- og nordjyske kommuner haft fokus på en bevidstgørelse i forhold til tilstedeværelsen af marint affald i Danmark samt en mobilisering af frivillige kræfter til indsamling af affald langs kysterne.

I den forbindelse er der blevet udviklet en strandkasse til marint affald. Her kan strandens gæster og andre frivillige indsamlere deponere deres indsamlede marine affald.

Kystdirektoratet meddelte første gang i 2019 dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer inden for klitfredede arealer (naturbeskyttelseslovens §8) til at opstille kasserne i en række vestjyske kommuner. Siden da har flere vest- og nordjyske kommuner sluttet sig til ordningen, og nogle kommuner har søgt Kystdirektoratet om at justere antal og placering af kasserne.

Kystdirektoratet har behandlet ansøgningerne om dispensation for hver kommune efter de samme overordnede kriterier, idet der i vurderingerne er lagt vægt på følgende:

Kasserne opstilles på eller umiddelbart op til eksisterende anlæg, fx parkeringspladser, redningsveje, andre skraldespande/-containere eller større stier med adgang til stranden.

Hold Danmark Rent har evalueret ordningen ved flere lejligheder. Af den seneste årsrapport for projektet (årsrapport 2024) fremgår følgende tal om ordningen:

Kommune	Antal kasser	Marint affald fjernet fra kysterne i 2024, tons	Heraf indsamlet via Strandkasserne, tons	Procent indsamlet i strandkasser
Varde	14	87,5	15	17%
Ringkøbing Skjern	56	128	76,2	59%
Holstebro	14	20,3	18,8	93%
Frederikshavn	23	30	18	60%
Hjørring	18	16,5	6,7	41%
Lemvig	34	43	41,5	97%
Thisted	20	39,9	18,2	46%
Jammerbugt	17	67	18,7	30%
Ialt*	196 stk.	344,7 tons	198,3 tons	

Af årsrapporten fra 2024 fremgår desuden:

Siden 2017 har Hold Danmark Rent repræsenteret Danmark i det fællesnordiske projekt Nordic Coastal Cleanup (NCC), som gennem en mobilisering af frivillige har til formål at skabe en større bevidsthed om affald i vores nordiske have.

Igen i år har NCC modtaget økonomisk støtte fra Nordisk Ministerråd. Støtten skal i særlig grad bidrage til en fastholdelse samt en videreudvikling af netværket, så der kommer endnu flere lokale aktiviteter, der mobiliserer frivillig oprydning på strandene, og endelig skal vi skabe en større viden om kilder og årsager til marint affald i de nordiske have. I Danmark bidrager vi til det nordiske fællesskab med Strandkasse-konceptet. Intet andet land i Norden har dette koncept, og vi glæder os over at kunne inspirere med de fine resultater, som konceptet skaber år efter år.

Kasserne måler 100 x 120 x 90 cm, og er lavet af genbrugstræ. De er monteret på to paller for lettere at kunne køre kasserne væk og tømme dem. Det er kommunerne, der ejer kasserne og står for driften, herunder tømningen.

De gældende dispensationer, som Kystdirektoratet har givet til kasserne er midlertidige og udløber med udgangen af 2025. Den gældende dispensation for Morsø Kommune gælder en kasse placeret inden for strandbeskyttelseslinjen.

Placering af kassen ved parkeringspladsen ved Hanklit (blå nål).

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at kasserne udgør meget små anlæg, og disse opstilles i nærheden af andre anlæg eller stier, hvor der i forvejen er forstyrrelser. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet kasserne udgør meget små anlæg, og disse opstilles i nærheden af andre anlæg eller stier, hvor der i forvejen er forstyrrelser.

Begrundelse for afgørelsen

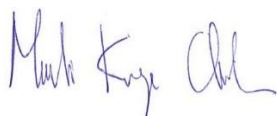
Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet vurderer, at kassen opstilles, så påvirkningen af landskabet er meget beskeden, idet opstillingen sker i nær tilknytning til eksisterende nedgang til stranden og dermed ved et naturligt samlingssted.

Kystdirektoratet lægger vægt på, at formålet med at opstille kasserne er at fjerne affald fra strandene, og dermed forskønne blandt andet de arealer, der er omfattet af beskyttelsen. Formålet med opstilling af kasserne er således til en vis grad i overensstemmelse med formålet med forbuddet mod tilstandsændringer af de strandbeskyttede arealer. Kystdirektoratet lægger i sagen desuden vægt på, at Morsø Kommune er affaldsmyndighed, jf. bekendtgørelse nr. 1749 af 30. december 2024 om affald.

Kystdirektoratet finder således, at der er tale om et særligt tilfælde, og giver på denne baggrund dispensation til at opsætte kasserne.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
Kystdirektoratet
makch@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Morsø Kommune, kommunen@morsoe.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Morsø, dnmorsoe-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordvest v/ Jørn Schjötler, nordvest@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Morsø, morsoe@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens³ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.